

יום רביעי, 9 במאי 2007, 14:18 מאת: רומי מיקולינסקי, מערכת וואלה!

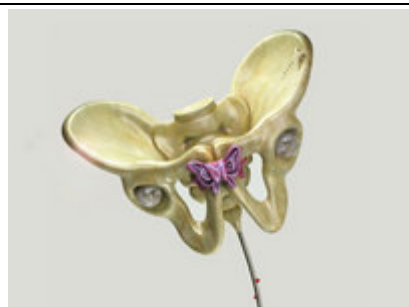
מתוך התערוכה "אפרודיזיאק - עושר העמים" (אלי גור אריה)

בתערוכה החדשה של אלי גור אריה, "אפרודיזיאק - עושר העמים", מצאה רומי מיקולינסקי את האידיאלוגיה של הפלסטיק

גם אלו שמכירים את העבודות שהציג בעבר אלי גור אריה (להלן אג"א) ייתפסו לא מוכנים אל מול התערוכה החדשה שלו. המילים שבדרך כלל משתמשים בהן כדי לתאר את העבודות שלו - "מכושף", "סוריאליסטי" "חלומי" או להבדיל "סיוטי", כמו גם ההשוואות לג'ף קונס והאחים צ'פמן, לא ממש פוגעות כשבאים לדבר על העבודות בתערוכה שמתקיפות את הצופים בערמומיות, כמו טווח סביבם רשת בלתי נראית, עם העלייה אל הקומה השנייה בגלריה רוזנפלד שבדיזנגוף.

באמצעות קבוצת האובייקטים שכמו נאספו באקראי - עפרון איפור, טבעות יהלום, צדפות מעוטרות בפירסינג, מבחנות, קפסולות וסיכת פרפר - אג"א מבקש מהקהל שלו לחשוב על טיב הקשר בין אוכל ותכשיטים, טכנולוגיה ואסתטיקה, מיניות וניצול. העבודות הכלולות בתערוכה "אפרודיזיאק - עושר העמים" - בין אם הן תלויות על הקיר או ניצבות על הרצפה - יוצרות מיצב נוצץ ומסנוור, כזה שבוהק מול עיניי הצופה ומזמין נגיעה במשטחים המבריקים והחלקלקים.

הקניבליזם שבפרסום

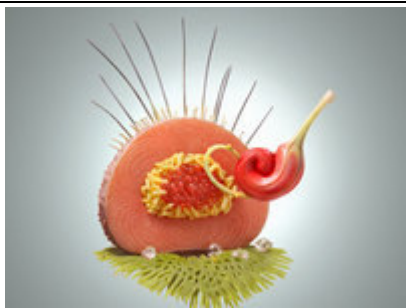
מתוך התערוכה "אפרודיזיאק - עושר העמים" (אלי גור אריה)

אבל ברגע שעיני הקהל ניתקות ממקום המיצב ומופנות חזרה אל עולמנו, אל פולחן היופי ואובססיות הקניות, אל תרבות הצריכה שהופכת גם אותנו לסך המוצרים שאנו לובשים/ אוכלים/ מקיפים עצמנו בהם, אנחנו מבינים שככל שהעבודות מושכות יותר, ככל שהאריזה מפוארת יותר, כך מתעצמים הפיתוי הריק שהן מגלמות. אל תטעו לחשוב שאג"א עוצר בהעברת ביקורת על פרסום וקניות, השאלות שהאמנות שלו מעלה עוסקות בחיכוך שבין האורגני והסינתטי ומותחות ביקורת על ההתערבות הרפואית-מדעית שיוצרת דימוי יופי שאינו רק בלתי אפשרי, אלא לא אנושי, עב"מי כמעט.

בדומה לתערוכות קודמות שהציג אג"א, העבודות חותכות ומדויקות, מורכבות ומאתגרות. הן משחקות על התפר בין משיכה ורתיעה, ומסמנות לצופים שצרכנות משמעה לא רק רכישה של מוצרים ורעיונות אלא גם הפנמה, הכלה, של קונספטים שעלולים להיות מסוכנים. הבחירה במטאפורה של אכילה היא לא עוד גימיק - אג"א תולש את המסיכה מתעשיית הקוסמטיקה בדומה לדמות הנשית שאוכלת שלגון בעוד עור פניה מתפרק, מתקלף, כמו היה שכבת שוקולד לבן שנמסה תוך כדי ליקוק ארטיק ("חליל הפאן").

יופיים של האובייקטים נורא עוד יותר כשמבינים עבור מה הם עומדים. בדומה לקליפ של סאונדגרדן ל"בלק הול סאן" או לסרט "ברזיל" של טרי גיליאם, הפלסטיק מאפשר לא רק עיוות של יופי ויצירת יופי מעוות, מסורס, אלא גם מסך שחוצץ בינינו ובין האלימות הכרוכה בבסיס שני מרכיבי שם התערוכה. "עושר העמים" מתגלה כמונח ריק, אג"א יוצא נגד אותה אידיאליזציה של ממון, נגד הניצול המגולם בפרויקט הקולוניאליסטי כולו (כי על מה מבוסס המערב השבע את עושרו, אם לא על ניצול משאבי הקולוניות, על כוח עבודה זול מהמזרח, כריית יהלומים ומכירת רובים לאפריקה). באותה תנופה מתנגד אג"א גם לקניבליזם שבפרסום, ומצביע על הסכנה שמכילה תפיסת האסתטיקה המערבית שבה כאב וחיתוך הם אמצעי מובן מאליו, מקובל, להעצמת ויצירת יופי.

אין דבר מלבד ריקבון

מתוך התערוכה "אפרודיזיאק - עושר העמים" (אלי גור אריה)

על הדרך נכנס אג"א גם במיניות וקושר אותה למוות: הצדפות שלו נראות כמו פנכות מזון שיופיין נמחק כשמבינים שהקוויאר המפוזר על רימונים ואורז הופך לרימות, שמאחורי המזון המגרה אין דבר מלבד ריקבון.

כמו שמדגימה העבודה "קיפוד ים", פירות הים מעוררי התיאבון והחשק – בזכות אותו "אפרודיזיאק" שניחנו בו – הופכים לא רק לממנטו מורי עם קשירת המין, הפיריון והמוות, או לתזכורות לקשר בין מיניות ופרחים (עם קריצה לצילומי הפרחים של מייפלט'ורפ כמו גם לציוריה של ג'ורג'יה אוקיף), אלא גם לעדויות לאלימות.

ואין כמו הפלסטיק של אג"א, על צבעיו המבריקים והמרקמים החלקים שמזמינים ליטוף, כדי להמחיש את אותה הקצנה של מלאכותיות מוגזמת, שמציפה ומנכיחה את הריק, הלא-טבעי והלא-אנושי בשם מיניות שאינה אירוטית ומודל יופי שהוא מפתה אך לא מושך. העמידה מול העבודות הופכת את ההזרה הראשונית וההתפעלות מיופיין לבהלה. כמו קוסם שעושה להטוטים בפני הצופים, שהופכים בבת אחת מקהל למשתתפים, המבקרים בתערוכה מוצאים את תרבות הצריכה והאופן בו היא קושרת בין מסחר ואסתטיקה, אלימות מיניות ויופי מוטחים בפניהם. גלריית רוזנפלד שבדיזינגוף שממוקמת בחצי הדרך בין מסעדת פירות הים ג'וצה לסופר פארם היא תזכורת מעולה לכך ששופינג, הוא תמיד יותר מסתם שופינג, בין אם מדובר במסקרה, תכשיט, או יצירת אמנות מנוקדת בטיפות דם.

אלי גור אריה מציג עד יום שבת, 12.5, בגלריה רוזנפלד, דיזינגוף 147, ת"א